

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-04-81-T
Datum: 26. avgust 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Bakone Justice Moloto, predsedavajući
sudija Pedro David
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 26. avgusta 2009.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA PERIŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO IZVEŠTAJIMA VEŠTAKA U VEZI SA SREBRENICOM
KOJI NISU OSPORENI**

Tužilaštvo:

g. Mark Harmon
g. Daniel Saxon

Obrana:

g. Novak Lukić
g. Gregor Guy-Smith

PRETRESNO VEĆE I (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po "Podnesku u vezi sa izveštajima veštaka o Srebrenici koji nisu osporeni sa dodacima od A do YY", koji je tužilaštvo na javnoj osnovi dostavilo 10. jula 2009. (dalje u tekstu: Zahtev)¹ i ovim donosi svoju Odluku.

I. ARGUMENTI

1. Tužilaštvo u Zahtevu traži uvrštavanje u spis 43 izveštaja veštaka koje su sastavila sledeća lica: Jose Pablo Baraybar, Anthony Brown, John Clark, Peter De Bruyn, William Haglund, Christopher Lawrence, Fredy Peccerelli, Richard Wright, A.D. Kloosterman, S. E. Maljaars, Michael Maloney i Michael Brown (dalje u tekstu: izveštaji veštaka, odnosno veštaci). Tužilaštvo takođe podnosi *curricula vitae* veštaka (dalje u tekstu: *c.v.* veštaka).²

2. U prilog svom Zahtevu, tužilaštvo tvrdi da odbrana nije osporila nijedan od izveštaja veštaka. Pored toga, odbrana ne traži da unakrsno ispita ijednog od veštaka i ne osporava njihove kvalifikacije.³

3. Tužilaštvo dalje tvrdi da su izveštaji vještaka relevantni za optužbe u Optužnici kao i da imaju dokaznu vrednost i da svi veštaci poseduju dovoljno stručno znanje da postupaju kao veštaci u smislu pravila 94*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).⁴

4. Odbrana nije dostavila odgovor na Zahtev.

¹ Tužilaštvo je 29. jula dostavilo "Dopunski podnesak u vezi sa izveštajima veštaka o Srebrenici koji nisu osporeni sa dodacima od 1 do 24" (dalje u tekstu: Dopunski podnesak), koji sadrži zamene za materijale koji su prethodno dostavljeni u nečitkom obliku u Zahtevu kao i nekoliko *curricula vitae* koji nedostaju.

² Zahtev, par. 1, 4, 27.

³ Zahtev, par. 2-3, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26.

⁴ Zahtev, par. 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26.

II. MERODAVNO PRAVO

5. Pravilo 94*bis* Pravilnika glasi:

**Pravilo 94*bis*
Svedočenje veštaka**

- (A) Potpuna izjava i/ili izveštaj svakog veštaka koga poziva strana u postupku obelodanjuje se u roku koji odredi pretresno veće ili pretpretresni sudija.
- (B) U roku od trideset dana od obelodanjivanja izjave i/ili izveštaja veštaka, ili u roku koji odredi pretresno veće ili pretpretresni sudija, suprotna strana će dostaviti službenu obavest o sledećem:
- (i) da li prihvata izjavu i/ili izveštaj veštaka; ili
 - (ii) da li veštaka želi unakrsno ispitati; i
 - (iii) da li osporava kvalifikovanost svedoka kao veštaka, ili relevantnost cele izjave i/ili izveštaja ili nekog njihovog dela, navodeći koje delove osporava.
- (C) Ako suprotna strana prihvati izjavu i/ili izveštaj veštaka, tu izjavu i/ili taj izveštaj pretresno veće može uvrstiti u dokazni materijal, a da se svedok ne pozove da lično svedoči.

6. U praksi Međunarodnog suda utvrđeno je više kriterijuma koji moraju biti ispunjeni kako bi neka izjava ili izveštaj veštaka mogli biti prihvaćeni kao dokaz. Oni uključuju sledeće:

- 1) da je dotični svedok klasifikovan kao veštak;
- 2) da dotične izjave ili izveštaji zadovoljavaju minimalne standarde pouzdanosti;
- 3) da su dotične izjave ili izveštaji veštaka relevantni i da imaju dokaznu vrednost; i
- 4) da je sadržaj dotičnih izjava ili izveštaja veštaka u okviru priznatog stručnog znanja svedoka veštaka.⁵

⁵ Odluka o izveštajima veštaka Ewe Tabeau, 23. april 2009., par. 7; *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po Drugom zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis dokaza na osnovu pravila 92*bis* (dva vještaka), 23. jul 2008. godine, par. 15.

7. Pojam "veštak" definisan je u praksi Međunarodnog suda kao lice koje "raspoláže posebnim znanjima, iskustvom ili vještinama potrebnim kako bi mogao pomoći Pretresnom vijeću da bolje shvati ili donese zaključke o nekom spornom pitanju".⁶ Prilikom utvrđivanja da li neki svedok ispunjava te uslove, pretresno veće treba da uzme u obzir bivši i sadašnji položaj i stručno iskustvo sa referencama na *c.v.* svedoka, kao i naučne radove svedoka, druge publikacije i sve druge relevantne informacije o svedoku.⁷

8. Od veštaka se očekuje da daje izjave i donosi zaključke na nezavisan i nepristrasan način. Činjenica da je svedok učestvovao u istrazi i pripremanju teze tužilaštva ili odbrane ili je zaposlen ili plaćen od jedne strane ne diskvalifikuje ga kao veštaka i ne čini njegovu izjavu veštaka nepouzdanom.⁸ Bojazni u vezi s nezavisnošću ili nepristrasnošću ne utiču nužno na prihvatljivost izjave svedoka ili izveštaj na osnovu pravila 94*bis* Pravilnika, ali mogu uticati na težinu koju treba pridati iskazu svedoka.⁹

9. Sadržaj izjave ili izveštaja mora spadati u domen stručnosti veštaka.¹⁰ Taj uslov obezbeđuje da se izjave ili izveštaji veštaka tretiraju samo kao stručni dokazi, u onoj meri u kojoj su oni zasnovani na specijalizovanom znanju, vještinama ili obučenošću veštaka. Izjave koje ne spadaju u domen stručnosti tretiraće se kao lična mišljenja svedoka i biće u skladu s tim tretirane.¹¹

⁶ *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-T, Odluka u pogledu vještaka Ewe Tabeau i Richarda Phillipsa, 3. jul 2002, str. 2 (dalje u tekstu: Odluka u vezi s izvještajima Tabeau i Phillipsa) u predmetu *Galić*.

⁷ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Odluka u vezi s kvalifikovanošću Reynauda Theunensa kao veštaka, 12. februar 2008, par. 28, s daljim referencama; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, Odluka u vezi s vještacima odbrane, 21. avgust 2007., par. 6, s daljim referencama.

⁸ Odluka u vezi s vještacima Tabeau i Phillipsom u predmetu *Galić*, str. 2-3.

⁹ *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka o prihvatljivosti stručnog izveštaja Koste Čavoškog, 1. mart 2006, str. 2; ali v. *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Usmena odluka od 13. jula 2006.

¹⁰ *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po podnesku tužilaštva kojim se dostavlja izveštaj veštaka profesora Smilje Avramov, na osnovu pravila 94*bis*, 9. novembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka o izveštaju veštaka Avramov u predmetu *Martić*), par. 12.

¹¹ *Ibid.*, par. 12.

III. DISKUSIJA

1. Stav odbrane

10. Pretresno veće smatra da je odbrana prihvatila sve izveštaje veštaka i nije iznela nikakav prigovor u vezi s relevantnošću izveštaja veštaka ili kvalifikacijama veštaka.¹² Međutim, pre uvrštavanja izveštaja veštaka u spis, Pretresno veće se mora uveriti da su oni relevantni, da imaju dokaznu vrednost i da njihov sadržaj spada u domen stručnosti njihovih autora.

2. Jose Pablo Baraybar

11. Gospodin Baraybar je autor sledećih šest izveštaja:

- 1) "Izveštaj o antropološkom ispitivanju ljudskih ostataka iz Istočne Bosne 1991. godine";¹³
- 2) "Izveštaj o ekshumaciji masovnih grobnica u istočnoj Bosni, avgust-oktobar 1999.";¹⁴
- 3) "Izveštaj o antropološkom ispitivanju ljudskih ostataka iz istočne Bosne 2000. godine";¹⁵
- 4) "Izveštaj o iskopavanju u Glogovi 2, Bosna i Hercegovina, 1991. - 2001.";¹⁶
- 5) "Izračunavanje minimalnog broja lica ekshumiranih od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju od 1998. do 2001.";¹⁷ i
- 6) "Izveštaj o iskopavanju na lokaciji Zeleni Jadar 6, Bosna i Hercegovina, 2001.";¹⁸

(dalje u tekstu, zajedno: Baraybarovi izveštaji).

¹² Pretresno veće napominje da je izveštaje veštaka José Pabla Baraybara, Anthonyja Browna, Johna Clarka, Petera De Bruyna, Williama Haglunda i Christophera Lawrencea imalo u vidu Veće koje je ranije rešavalo kako ga je prihvatila odbrana, v. Nalog po podnescima odbrane u vezi s više izveštaja veštaka koje je obelodanilo tužilaštvo na osnovu pravila 94bis, 2. februar 2007. Pored toga, odbrana nije osporila nijedan od preostalih izveštaja veštaka Freddyja Peccerelija, Richarda Wrighta, A.D. Kloostermana, S. E. Maljaarsa, Michaela Maloneya i Michaela Browna. Isto tako, sudski spis ne sadrži nijedan prigovor odbrane u vezi sa stručnošću bilo kog od veštaka.

¹³ Zahtev, Dodatak A.

¹⁴ Zahtev, Dodatak B.

¹⁵ Zahtev, Dodatak C.

¹⁶ Zahtev, Dodatak D.

¹⁷ Zahtev, Dodatak E.

12. Analiza *c.v.*-a g. Baraybara pokazuje da je on u vreme kada je sastavio svoje izveštaje bio antropolog zaposlen u Istražnom odeljenju Tužilaštva (dalje u tekstu: Tužilaštvo) Međunarodnog suda. Gospodin Baraybar je takođe učestvovao u brojnim forenzičkim misijama, sproveo je opsežna laboratorijska ispitivanja i objavio veliki broj radova iz oblasti forenzičke antropologije.¹⁹

13. S obzirom na radno iskustvo i naučne studije g. Baraybara, Pretresno veće je uvereno da je on stekao specijalizovano znanje kao veštak u oblasti forenzičke antropologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je dr Baraybar kvalifikovan kao veštak u smislu pravila *94bis* Pravilnika.

14. U Baraybarovim izveštajima predloženi su rezultati antropološkog ispitivanja ljudskih ostataka ekshumiranih iz masovnih grobnica u istočnoj Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH) u periodu od 1996. do 2001. U tim grobnicama navodi se da se nalaze žrtve iz zaštićene zone Srebrenica koje su ubijene u julu 1995. Pretresno veće se stoga uverilo da Baraybarovi izveštaji spadaju u domen njegove stručnosti.

15. Pretresno veće dalje konstatuje da su Baraybarovi izveštaji relevantni za krivična dela počinjena u Srebrenici koja se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. Baraybarovi izveštaji takođe jasno ukazuju na metodologiju koja je korišćena.²⁰ Pretresno veće stoga konstatuje da Baraybarovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću da reši značajna pitanja u ovom predmetu.

3. Anthony Brown

16. Gospodin Brown autor je sledeća dva izveštaja:

- 1) "Izjava Anthonyja Browna od 26. februara 1999.";²¹
- 2) "Izjava Anthonyja Browna od 29. novembra 1999.";²² (dalje u tekstu, zajedno: Brownovi izveštaji).

¹⁸ Zahtev, Dodatak F.

¹⁹ Zahtev, Dodatak G.

²⁰ Zahtev, Dodatak A, str. 6-7.

²¹ Zahtev, Dodatak H.

²² Zahtev, Dodatak I.

17. Analiza *c.v.-a* g. Browna pokazuje da je on u vreme kada je napisao svoje izveštaje bio palinolog zaposlen kao predavač/naučni saradnik/istraživač u Odseku za geografiju Univerziteta u Exeteru od 1983. godine i da je bio član Britanskog ekološkog društva.²³

18. S obzirom na radno iskustvo g. Browna, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao stručnjak u oblasti palinologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Brown kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.

19. U Brownovim izveštajima predočeni su rezultati palinološkog ispitivanja uzoraka zemlje prikupljenih sa raznih, kako primarnih tako i sekundarnih, mesta ekshumacije na širem području Srebrenice. Pretresno veće se stoga uverilo da Brownovi izveštaji spadaju u domen njegove stručnosti.

20. Pretresno veće konstatuje da su Brownovi izveštaji relevantni za krivična dela počinjena u Srebrenici koja se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Brownovim izveštajima takođe je prikazana metodologija koju je koristio.²⁴ Pretresno veće stoga konstatuje da Brownovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

4. John Clark

21. Gospodin Clark autor je sledeća tri izveštaja:

- 1) "Patološki izveštaji o ekshumacijama 1999. godine",²⁵
- 2) "Operacije MKSJ u Bosni i Hercegovini 2000. godine – Izveštaj glavnog patologa",²⁶
- 3) "Operacije MKSJ u Bosni i Hercegovini 2001. godine – Izveštaj glavnog patologa";²⁷
(dalje u tekstu, zajedno: Clarkovi izveštaji).

22. Analiza *c.v.-a* g. Clarka pokazuje da je on u vreme kada je napisao svoje izveštaje bio forenzički patolog i viši predavač forenzičke patologije na Univerzitetu u Glasgowu kao i član više profesionalnih udruženja uključujući Britansko udruženje za sudsku medicinu.

²³ Zahtev, dodaci H i I; Dopunski podnesak, Dodatak 22.

²⁴ Zahtev, Dodatak H, str. 2; Dodatak I, str. 1.

²⁵ Zahtev, Dodatak J.

²⁶ Zahtev, Dodatak K.

²⁷ Zahtev, Dodatak L.

Gospodin Clark je takođe učestvovao u više međunarodnih forenzičkih misija i objavio veliki broj radova iz oblasti sudske patologije.²⁸

23. S obzirom na radno iskustvo g. Clarka, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao stručnjak u oblasti forenzičke patologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Clark kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94bis Pravilnika.

24. Clarkovi izveštaji odnose se na rad tima koji je obavio post mortem ispitivanja ostataka pronađenih u grobnicama u BiH za koje je izvešteno da su u vezi s lišavanjima života u Srebrenici 1995. godine.²⁹ Pretresno veće se stoga uverilo da Clarkovi izveštaji spadaju u domen njegove stručnosti.

25. Pretresno veće konstatuje da su Clarkovi izveštaji relevantni za zločine počinjene u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Clarkovim izveštajima takođe je jasno prikazana metodologija koju je koristio.³⁰ Pretresno veće stoga konstatuje da Clarkovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

5. Peter De Bruyn

26. Gospodin De Bruyn autor je "Izveštaja o forenzičkoj analizi eksploziva na uzorcima sa različitih lokacija u Srebrenici, 2. mart 2000." (dalje u tekstu: Izveštaj De Bruyna).³¹

27. Analiza *c.v.-a* g. De Bruyna pokazuje da je on studirao analitičku hemiju na Tehnološkom univerzitetu u Eindhovenu i da se specijalizovao u oblasti visokopervormantne tečne hromatografije. U vreme kada je napisao svoj izveštaj već je bio stekao značajno iskustvo u proučavanju eksploziva, reziduuma delovanja vatrenog oružja i opšte kriminalistike dok je radio kao referent predmeta u Laboratoriji forenzičkih nauka u Rijswijku i kasnije na Holandskom forenzičkom institutu.³²

28. S obzirom na radno iskustvo g. De Bruyna, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao stručnjak iz oblasti forenzičke hemije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. De Bruyn kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94bis Pravilnika.

²⁸ Zahtev, Dodatak M.

²⁹ Zahtev, Dodatak J, str. 1; Dodatak K, str. 1; Dodatak L, str. 1.

³⁰ Zahtev, Dodatak J, str. 1-4; Dodatak L, str. 1.

³¹ Zahtev, Dodatak N.

29. De Bruyn iznosi rezultate hemijskog ispitivanja kojim je analizirano prisustvo eventualnih reziduuma eksploziva na uzorcima prikupljenim u Domu u Pilici i u skladištu u Kravici. Pretresno veće se stoga uverilo da De Bruynov izveštaj spada u domen njegove stručnosti.

30. Pretresno veće konstatuje da je De Bruynov izveštaj relevantan za zločine u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U De Bruynovom izveštaju takođe je jasno prikazana metodologija koju je koristio.³³ Pretresno veće stoga konstatuje da De Bruynov izveštaj sadrži informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

6. William Haglund

31. Gospodin Haglund autor je sledećih četrnaest izveštaja:

- 1) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice Lažete 2, 15. jun 1998. – Tom I";³⁴
- 2) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice Lažete 2 – Tom II";³⁵
- 3) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice Lažete 2, – Tom III";³⁶
- 4) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice Lažete 2, – Tom IV";³⁷
- 5) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice Lažete 2, – Tom V";³⁸
- 6) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Cerskoj, 15. jun 1998. – Tom I";³⁹
- 7) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Cerskoj – Tom II";⁴⁰
- 8) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Cerskoj – Tom III";⁴¹
- 9) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Cerskoj – Tom IV";⁴²

³² Dopunski podnesak, Dodatak 23.

³³ Zahtev, Dodatak N, str. 4.

³⁴ Zahtev, Dodatak O.

³⁵ Zahtev, Dodatak P.

³⁶ Zahtev, Dodatak Q.

³⁷ Zahtev, Dodatak R.

³⁸ Zahtev, Dodatak S.

³⁹ Zahtev, Dodatak T.

⁴⁰ Zahtev, Dodatak U.

⁴¹ Zahtev, Dodatak V.

- 10) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Cerskoj – Tom V";⁴³
- 11) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Pilici (ekonomija Branjevo), 15. jun 1998. – Tom I";⁴⁴
- 12) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Pilici (ekonomija Branjevo) – Tom II";⁴⁵
- 13) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Pilici (ekonomija Branjevo) – Tom III";⁴⁶
- 14) "Forenzička istraga na lokaciji grobnice u Pilici (ekonomija Branjevo) – Tom IV";⁴⁷
(dalje u tekstu, zajedno: Haglundovi izveštaji).

32. Analiza *c.v.-a* g. Haglunda pokazuje da je on stekao stručno zvanje magistra i doktora nauka u oblasti fizičke antropologije na Univerzitetu države Washington u Seattleu. Godine 1996. on je radio kao viši forenzički savetnik na ovom Međunarodnom sudu i Međunarodnom sudu za Ruandu. On je 1998. godine postao direktor Međunarodnog forenzičkog programa u organizaciji "Lekari za ljudska prava". Pre nego što je napisao svoje izveštaje, g. Haglund je učestvovao u više međunarodnih forenzičkih misija i objavio veliki broj radova u oblasti forenzičke antropologije.⁴⁸

33. Imajući u vidu stručno iskustvo g. Haglunda Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao stručnjak u oblasti forenzičke antropologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Haglund kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.

34. Haglundovi izveštaji sadrže detaljne forenzičke nalaze u vezi s istragom i ekshumacijama obavljenim na ljudskim ostacima koji su pronađeni u masovnim grobnicama povezanim s padom Srebrenice u julu 1995. godine. Pretresno veće se stoga uverilo da Haglundovi izveštaji spadaju u domen njegove stručnosti.

35. Pretresno veće konstatuje da su Haglundovi izveštaji relevantni za zločine počinjene u Srebrenici koji su navedeni u tačkama od 9 do 13 Optužnice. Haglundovi izveštaji takođe

⁴² Zahtev, Dodatak W.

⁴³ Zahtev, Dodatak X.

⁴⁴ Zahtev, Dodatak Y.

⁴⁵ Zahtev, Dodatak Z.

⁴⁶ Zahtev, Dodatak AA.

⁴⁷ Zahtev, Dodatak BB.

⁴⁸ Zahtev, Dodatak CC.

jasno opisuju metodologiju i procedure koje su korištene tokom autopsija.⁴⁹ Pretresno veće stoga konstatuje da Haglundovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

7. Christopher Lawrence

36. Gospodin Lawrence autor je sledećih devet izveštaja:

- 1) "Izveštaj o telima pronađenim blizu Kozluka 1998. godine",⁵⁰
- 2) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije na brani u junu 1998.",⁵¹
- 3) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 12 na putu u Čančarima, avgust 1998.",⁵²
- 4) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 3 na putu u Čančarima, avgust-septembar 1998.",⁵³
- 5) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 3 na putu u Hodžićima, oktobar 1998.",⁵⁴
- 6) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 4 na putu u Hodžićima, oktobar 1998.",⁵⁵
- 7) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 5 na putu u Hodžićima, oktobar 1998.",⁵⁶
- 8) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 5 Zeleni Jadar, oktobar 1998.",⁵⁷
- 9) "Izveštaj o autopsijama ljudskih ostataka sa lokacije 2 u Liplju, oktobar 1998."; (dalje u tekstu, zajedno: Lawrenceovi izveštaji).⁵⁸

⁴⁹ Zahtev, Dodatak O, str. 3-7, 28-40; Dodatak T, str. 2-5, 30-42; Dodatak Y, str. 3-5, 31-42.

⁵⁰ Zahtev, Dodatak DD.

⁵¹ Zahtev, Dodatak EE; Dopunski podnesak, Dodatak 5.

⁵² Zahtev, Dodatak FF; Dopunski podnesak, Dodatak 6.

⁵³ Zahtev, Dodatak GG; Dopunski podnesak, Dodatak 7.

⁵⁴ Zahtev, Dodatak HH; Dopunski podnesak, Dodatak 8.

⁵⁵ Zahtev, Dodatak II; Dopunski podnesak, Dodatak 9.

⁵⁶ Zahtev, Dodatak JJ; Dopunski podnesak, Dodatak 10.

⁵⁷ Zahtev, Dodatak KK; Dopunski podnesak, Dodatak 11.

37. Analiza *c.v.-a* g. Lawrencea pokazuje da je u vreme kada je napisao svoje izveštaje bio glavni forenzički patolog za Međunarodni sud u BiH.⁵⁹ Gospodin Lawrence ima značajno profesionalno iskustvo u oblasti sudske i medicinske patologije.⁶⁰ U avgustu 1994. je imenovan za kliničkog predavača na Odseku za patologiju Univerziteta u Sydneyu u Australiji.⁶¹ Njegov *c.v.* takođe pokazuje da je obavio brojna istraživanja u oblasti forenzičke antropologije i da je autor više publikacija iz te oblasti.⁶²

38. Imajući u vidu profesionalno iskustvo i akademske kvalifikacije g. Lawrencea, kao i njegove predavačke i istraživačke delatnosti, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano iskustvo kao veštak u oblasti forenzičke antropologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Lawrence kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.

39. U Lawrenceovim izveštajima prikazani su nalazi i zaključci antropološkog ispitivanja i autopsija obavljenih u periodu od juna do oktobra 1998. u BiH na ljudskim ostacima pronađenim u masovnim grobnicama povezanim sa padom Srebrenice u julu 1995. Pretresno veće je stoga uvereno da Lawrenceovi izveštaji spadaju u domen njegove stručnosti.

40. Pretresno veće konstatuje da su Lawrenceovi izveštaji relevantni za zločine počinjene u Srebrenici koji su navedeni u tačkama od 9 do 13 Optužnice. Lawrenceovi izveštaji takođe jasno opisuju kontinuitet nadzora nad ljudskim ostacima i prikazuju metodologiju i procedure koje su korištene tokom autopsija.⁶³ Pretresno veće stoga konstatuje da Lawrenceovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

8. Fredy Peccerelli

⁵⁸ Zahtev, Dodatak LL; Dopunski podnesak, Dodatak 12.

⁵⁹ Zahtev, Dodatak MM.

⁶⁰ Zahtev, Dodatak MM, str. 1-2.

⁶¹ Zahtev, Dodatak MM, str. 2.

⁶² Zahtev, Dodatak MM, str. 3-6.

⁶³ Zahtev, Dodatak DD; Dodatak EE, str. 3-4; Dodatak FF, str. 3-6; Dodatak HH, str. 3-7; Dodatak II, str. 3-6; Dodatak JJ, str. 3-7; Dodatak KK, str. 4-8.

41. Gospodin Peccerelli je autor "Izveštaja o iskopavanju i ekshumaciji na lokaciji Lažete I u Bosni i Hercegovini" (dalje u tekstu: Peccerellijev izveštaj).⁶⁴

42. Analiza *c.v.-a* g. Pecerellija pokazuje da je on studirao antropologiju na Gradskom univerzitetu u Njujorku i da je pre nego što je napisao svoj izveštaj učestvovao u raznim programima obuke u oblasti forenzičke antropologije. Gospodin Peccerelli je radio kao forenzički antropolog na Međunarodnom sudu i kao direktor Fondacije za forenzičku antropologiju u Gvatemali.⁶⁵

43. S obzirom na profesionalno iskustvo g. Pecerellija, Pretresno veće je uvereno da je on stekao specijalizovano znanje kao veštak u oblasti forenzičke antropologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Peccerelli kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.⁶⁶

44. Peccerellijev izveštaj odnosi se na rad tima koji je obavio iskopavanje i ekshumaciju jedne grobnice u BiH za koju je izvešteno da je povezana s lišavanjima života u Srebrenici 1995. godine. Pretresno veće je stoga uvereno da Peccerellijev izveštaj spada u njegovu oblast stručnog znanja.

45. Pretresno veće konstatuje da je Peccerellijev izveštaj relevantan za zločine počinjene u Srebrenici koji su navedeni u tačkama od 9 do 13 Optužnice. Pecerellijev izveštaj takođe jasno prikazuje metodologiju koja je korišćena.⁶⁷ Pretresno veće konstatuje da Pecerellijev izveštaj sadrži informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

9. Richard Wright

⁶⁴ Zahtev, Dodatak NN; Dopunski podnesak, Dodatak 13.

⁶⁵ Zahtev, Dodatak OO.

⁶⁶ Zahtev, Dodatak OO.

⁶⁷ Zahtev, Dodatak NN, str. 7, 11-12, 19.

46. Gospodin Wright je autor sledeća tri izveštaja:

- 1) "Izveštaja o iskopavanjima i ekshumacijama u Kozluku 1999. godine; s Dodatkom u vezi s posetama Konjevićima i Potočarima", 2. februar 2000.",⁶⁸
- 2) "Ekshumacije u istočnoj Bosni 1998. godine, 19. maj 1999.",⁶⁹
- 3) "Izveštaj o iskopavanjima i ekshumacijama masovne grobnice 1 kod Glogove, 9. februar 2001."⁷⁰ (dalje u tekstu, zajedno: Wrightovi izveštaji).

47. Analiza *c.v.-a* g. Wrighta pokazuje da je u vreme kada je napisao svoje izveštaje bio penzionisani profesor antropologije na Univerzitetu u Sydneyu, Australija. Tokom svoje dugotrajne karijere u oblasti antropologije, on je, između ostalog, nadzirao brojne projekte koji su uključivali iskopavanja masovnih grobnica. Takođe je objavio veliki broj radova iz oblasti antropologije.⁷¹

48. S obzirom na akademsku karijeru g. Wrighta i njegovo stručno iskustvo, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao veštak u oblasti antropologije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Wright kvalifikovan kao veštak u oblasti antropologije u smislu pravila *94bis*.

49. Wrightovi izveštaji odnose se na rad njegovog tima koji je vršio iskopavanja i ekshumaciju masovnih grobnica: primarna grobnica (dalje u tekstu: Crvena brana) i nekoliko pretpostavljenih sekundarnih grobnica raspoređenih duž četiri puta u istočnoj BiH, primarna grobnica u Kozluku kao i primarne grobnice na lokaciji "Glogova 1". Pretresno veće se stoga uverilo da Wrightov izveštaj spada u domen njegove stručnosti.

50. Pretresno veće konstatuje da su Wrightovi izveštaji relevantni za zločine počinjene u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Wrightovim izveštajima takođe se jasno prikazuje metodologija koja je korišćena.⁷² Pretresno vijeće stoga konstatuje da Wrightovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

⁶⁸ Zahtev, par. PP.

⁶⁹ Zahtev, Dodatak QQ.

⁷⁰ Zahtev, Dodatak RR.

⁷¹ Zahtev, Dodatak SS.

⁷² Zahtev, Dodatak PP, str. 5-12; Dodatak QQ, str. 11-17; Dodatak RR, str. 8-15.

10. A.D. Kloosterman

51. Gospodin Kloosterman je autor "Izveštaja o ispitivanju i pronalaženju dokaza iz skladišta u Kravici, 20. decembar 1999." (dalje u tekstu: Kloostermanov izveštaj).⁷³

52. Analiza *c.v.-a* g. Kloostermana pokazuje da je on u momentu pisanja svog izveštaja imao naučno zvanje magistra u oblasti biohemije stečeno na Univerzitetu u Utrechtu i da je tada radio doktorat iz biohemije na Univerzitetu Santiago de Compostella, Španija. Godine 1980, g. Kloosterman je takođe bio zaposlen na Odseku za serologiju i biologiju Holandskog forenzičkog instituta.⁷⁴

53. S obzirom na radno iskustvo g. Kloostermana, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje u oblasti biohemije. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Kloosterman kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.

54. Kloostermanov izveštaj sastoji se od analize uzoraka uzetih iz škole u Grbavcima u BiH 1996. godine kao dokaz o prisustvu ljudske DNK. Pretresno veće se stoga uverilo da Kloostermanov izveštaj spada u domen njegove stručnosti.

55. Pretresno veće konstatuje da je Kloostermanov izveštaj relevantan za zločine počinjene u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Kloostermanovom izveštaju takođe je jasno prikazana korišćena metodologija.⁷⁵ Pretresno veće stoga konstatuje da Kloostermanov izveštaj sadrži informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

11. S.E. Maljaars

56. Gospođa Maljaars je autor "Istrage o tkanini, 11. februar 2000." (dalje u tekstu: Izveštaj Maljaarsove).⁷⁶

57. Analiza *c.v.-a* gđe Maljaars pokazuje da je u momentu pisanja svog izveštaja imala naučno zvanje sa Laboratorijskog koledža u Van Leeuwenhoek institutu u Delftu. Godine

⁷³ Zahtev, Dodatak TT.

⁷⁴ Zahtev, Dodatak UU.

⁷⁵ Zahtev, Dodatak TT, str. 11.

⁷⁶ Zahtev, Dodatak TT; Dopunski podnesak, Dodatak 17.

1991, gđa Maljaars bila je zaposlena u Holandskom forenzičkom institutu u Rijswijku sa specijalizacijom u oblasti forenzičke analize kose, vlakana i tkanine.⁷⁷

58. S obzirom na radno iskustvo gđe Maljaars, Pretresno veće se uverilo da je ona stekla specijalizovano znanje kao veštak u oblasti forenzičke hemije. Pretresno veće stoga konstatuje da je gđa Maljaars kvalifikovana kao veštak u smislu pravila 94bis Pravilnika.

59. Izveštaj Maljaarsove sastoji se od analize uzoraka tkanine uključujući poveze za oči i ligature koje potiču sa različitih mesta ekshumacije. Pretresno veće stoga konstatuje da Izveštaj Maljaarsove spada u njen domen stručnosti.

60. Pretresno veće konstatuje da je Izveštaj Maljaarsove relevantan za zločine počinjene u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Izveštaju Maljaarsove takođe je jasno prikazana korišćena metodologija.⁷⁸ Pretresno veće se stoga uverilo da Izveštaj Maljaarsove sadrži informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

12. Michael Maloney i Michael Brown

61. Gospodin Maloney i g. Brown su autori sledeća dva izveštaja:

- 1) "Skladište u Kravici – Istražni narativ: Rezultati forenzičke istrage, septembar-oktobar 1996.";⁷⁹
- 2) "Dom u Pilici – Istražni narativ: Rezultati forenzičke istrage, septembar-oktobar 1996.";⁸⁰ (dalje u tekstu: Izveštaji Maloneya/Browna).

62. Analiza *c.v.-a* g. Maloneya pokazuje da je u vreme kada je učestvovao u pisanju izveštaja imao naučno zvanje magistra forenzičkih nauka sa Univerziteta "George Washington" u Vašingtonu i da je 1991. godine bio forenzički analitičar zaposlen u Mornaričkoj službi za kriminalističke istrage SAD.⁸¹

⁷⁷ Zahtev, Dodatak VV.

⁷⁸ Zahtev, Dodatak VV, str. 11.

⁷⁹ Zahtev, Dodatak XX.

⁸⁰ Zahtev, Dodatak YY.

⁸¹ Dopunski podnesak, Dodatak 24.

63. S obzirom na radno iskustvo g. Maloneya, Pretresno veće se uverilo da je on stekao specijalizovano znanje kao veštak u oblasti forenzike. Pretresno veće stoga konstatuje da je g. Maloney kvalifikovan kao veštak u smislu pravila 94bis Pravilnika.

64. Pretresno veće napominje da tužilaštvo nije dostavilo *c.v.* g. Browna. Međutim, iz Maloneyevih/Brownovih izveštaja jasno proizlazi da je on u momentu pisanja navedenih izveštaja bio zaposlen kao istražitelj u Mornaričkoj službi za kriminalističke istrage SAD. S obzirom na činjenicu da je g. Brown samo jedan od autora Maloneyevih/Brownovih izveštaja i da odbrana ne osporava stručnost g. Browna, Pretresno veće je mišljenja da prihvatanje stručnosti g. Browna za potrebe pravila 94bis Pravilnika neće ugroziti prava optuženog.

65. U Maloneyevim/Brownovim izveštajima predloženi su rezultati sekundarne istrage sprovedene u skladištu u Kravici i u Domu u Pilici 30. septembra 1996. i 1. oktobra 1996. U tim Izveštajima detaljno je prikazan spoljašnji i unutrašnji izgled zgrada, opisana su područja udara projektila po zidovima i zabeleženi tragovi krvi i naslage tkiva povezani s područjima udara. Pretresno veće je stoga uvereno da Maloneyevi/Brownovi izveštaji spadaju u domen stručnosti njihovih autora.

66. Pretresno veće konstatuje da su Maloneyevi/Brownovi izveštaji relevantni za zločine počinjene u Srebrenici koji se navode u tačkama od 9 do 13 Optužnice. U Maloneyevim/Brownovim izveštajima takođe je jasno prikazana korišćena metodologija.⁸² Pretresno veće stoga konstatuje da Maloneyevi/Brownovi izveštaji sadrže informacije koje su relevantne i imaju dokaznu vrednost i koje mogu pomoći Veću u rešavanju značajnih pitanja u ovom predmetu.

IV. DISPOZITIV

⁸² Zahtev, Dodatak XX, str. 1.

IZ GORENAVEDENIH RAZLOGA i NA OSNOVU pravila 54 i 94*bis* Pravilnika,
Pretno veće

ODOBRAVA Zahtev;

PRIHVATA izveštaje veštaka i *c.v.* veštaka u dokazni materijal;

TRAŽI od Sekretarijata da dodeli odgovarajuće brojeve dokaznog predmeta svakom od izveštaja veštaka i *c.v.* veštaka.

Sastavljeno na francuskom i engleskom jeziku, pri čemu je engleska verzija merodavna.

/potpis na originalu/
sudija Bakone Justice Moloto,
predsedavajući

Dana 26. avgusta 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]